У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА ŠVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 103. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 3-го ЧЕРВНЯ 1971 15 ЦЕНТІВ — 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 3, 1971 No. 103. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 2 червня 1971

В АМЕРИЦІ

3-ГО ЧЕРВНЯ ПЕНСІОНЕРИ соціяльного забезпечення вперше дістануть чеки зі збільшеними на 10 відсотків пенсіями, згідно з законом з березня ц. р. Збільшені пенсії зобов'язують від 1-го січня ц. р., і це збільшення за місяці січень до квітня буде виплачене чеками, які мають дістати пенсіонери 22-го червня.

1-ГО ЧЕРВНЯ ПОЧАВСЯ СТРАЙК двох юній, які працюють в Компанії Вестерн Юніон, що приймає й висилає телеграми в ЗСА, закордонні каблі та грошові перекази по цілій країні. Страйкують 20,000 робітників, які домагаються збільшення платні на 31 відсоток впродовж найближчих двох років. Компанія погоджується збільшити платні на 20 відсотків впродовж найближчих двох років.

ДРУЖИНА ГОЛОВНОГО ПРОКУРАТОРА Джана Н. Мітчела пані Марта Мітчел передбачає, що президент Ніксон виграє вибори в 1972 році і буде президентом ЗСА, бо демократичні його противники поборюють один одного. На думку пані Мітчел Ніксон не мусить навіть вести виборчої кампанії. Та пані Мітчел додала, що вона не любить такої ситуації, їй подобається чесна політична боротьба. Пані Мітчел висловила свою думку в телефонічній розмові з представником Юнайтед Прес Інтернешенел, яку вона сама започаткувала.

ВЖЕ ТЕПЕР ЖУРНАЛІСТИ передбачають, про що говоритиме президент Ніксон під час виборчої кампанії в 1972 році. Гадають, що Президент порушуватиме такі справи: закінчення війни в Азії, визначні зміни у взаєминах із СССР, започаткування, хоч і слабих покищо взаємин із комуністичним Китаєм, та деякий поступ у вирішенні проблем Середнього Сходу. Ніксон підкреслюватиме свої змагання до миру принаймні для однієї ґенерації.

СЕКРЕТАР ТОРГІВЛІ МОРІС Г. СТЕНС домагається, щоб відбулася світова конференція в справах торгівлі, на якій можна було б встановити нові правила, згідно з якими відбувалися б торговельні взаємини між окремими державами. Стенс сказав, що Уряд президента Ніксона вирішив покінчити з тією дискримінацією, яка тепер існує у відношенні до цієї країни. Уряд заявляє, що ця країна могла стерпіти дискримінацію в перших роках після війни, коли ЗСА дійсно домінували в міжнародній торгівлі, але відносини зовсім змінилися, і повинна припинитися всяка дискримнація.

У СВІТІ

ТІЛЬКИ 13-ТЬ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ ІЗ ПІВНІЧНОГО В'ЄТНАМУ — з усіх 570 хворих полонених, що перебувають у руках Південного В'єтнаму, забажали бути репатрійованими до Північного В'єтнаму. Уряд ЗСА наполягав на тому, щоб Сайгон по змозі швидше відпустив усіх полонених додому, а потім хотів прохати Північний В'єтнам відпустити додому полонених американців. Категорична відмова маси військовополонених з лав армії Північного В'єтнаму та В'єтконґу створили прикру ситуацію і зменшили надії на те, що бодай частину полонених американців і південних в'єтнамців вдасться дістати з комуністичного полону.

УРЯД ЙОРДАНІЇ ЗАТРИВОЖЕНИЙ ДІЯЛЬНІСТЮ палестинських партизанів, які намагаються підірвати економіку тієї країни і спровокувати виступ йорданської армії. Палестинські партизани нападають на шахти, шляхи сполучення, викрадають людей тощо та провадять пропаганду, ніби уряд Йорданії вирішив взагалі зліквідувати ту партизанську армію.

ПРЕМ'ЄР ІЗРАЇЛЮ ГОЛДА МЕІР ТА ІЗРАЇЛЬСЬКІ ДИПЛОМАТИ вважають, що недавно заключений договір про дружбу і допомогу між Єгиптом і СССР не вносить нічого нового в відносини між СССР, Єгиптом та Ізраїлем. Дипломати стверджують, що й раніше СССР допомагав Єгиптові, лише без підписаного договору, а тепер його підписано на 15 років.

ІЗ СХІДНЬОГО ПАКІСТАНУ ДО ІНДІЇ втекли у висліді боїв у Сх. Пакістані маси бенґальців, які поселилися в тимчасових притулках - таборах. Тепер серед тих найновіших біженців виникла епідемія холери. Вона набрала таких загрозливих розмірів, що індійський уряд звернувся з закликом до всього світу подати йому можливу допомогу, щоб взяти під контролю цю епідемію.

УРЯД КАМБОДЖІ ОПРИЛЮДНИВ ЗАЯВУ, в якій сказано, що Фомпен — столиця Камбоджії, згідний розпочати мирові переговори з комуністичним Північним В'єтнамом, якщо той відтягне всі свої сили з території Камбоджі. Хоча офіційно не проголошена, але на тій території відбувається війна між силами Північного В'єтнаму й В'єтконґу і силами Південного В'єтнаму та частинами армії Камбоджі.

ПОСАДНИК ФРАНЦУЗЬКОГО СЕЛА НОРМАН, на прізвище Франсуа Давене, виявив добру волю й запропонував одну із великих заль, щоб у ній молода селянська пара могла відбути весілля. Та замість радости трапилося лихо: під гостями провалилася стеля, 13 осіб загинули, а Франсуа Давене з жалю наклав на себе руки — застрілився, довідавшись про нещастя.

У ПРАЗІ ОПУБЛІКОВАНО РЕЗОЛЮЦІЇ 14-го з'їзду комуністичної партії ЧССР. У них між іншим сказано, що „криза вже проминула". Однак, закликається членів партії і населення Чехо - Словаччини і надалі залишатися „на сторожі". З'їзд тривав 5 днів, провідником партії переобрано Ґустава Гусака.

Геллер твердить, що зменшення податків скріпить економіку і зменшить безробіття

Ню Йорк. — Колишній економічний дорадник президентів Кеннеді і Джансона Волтер В. Геллер, промовляючи на конвенції Товариства Міських Фінансових Урядовців в готелі Амерікана, домагався швидкого зменшення податків, бо це, на його думку, приспішить поправку економіки та одночасно зменшить число безробітних. Президент Ніксон плянує частину федеральних податків передати стейтам. Сенатор демократ Едмунд Москі пропонує, щоб Федеральний Уряд передав стейтам і міським самоврядуванням не 5 більйонів долярів, а 6 більйонів. Ці фонди мали б дістати ті міста, що мають понад 25.000 мешканців. Коли міста дістануть фонди з федеральних податків, твердить професор Геллер, то зможуть фінансово відотхнути і скріпити свою економіку.

Д-Р ОЛЕГ ВОЛЯНСЬКИЙ ПЕРЕБРАВ ПРОВІД УЛТ, Д-Р ЮРІЙ КУШНІР ОБРАНИЙ НА ЙОГО НАСТУПНИКА

Союзівка, Кергонксон, Н.Й. (М.Л.). — Д-р Олег Волянський, дотеперішній голова-елект Українського Лікарського Товариства Північної Америки (УЛТПА), перебрав провід цього заслуженого професійного товариства від дотеперішнього голови д-ра Богдана Шебунчака, а д-р Юрій Кушнір був обраний на наступного голову, як теперішній голова-елект. Зміна проводу УЛТПА наступила під час і в результаті 14-го делеґатського з'їзду, який відбувся на цій оселі УНСоюзу в Кетскильських горах з кінцем минулого тижня 29-31-го травня з участю 47 умандатованих делеґатів та 16 гостей. Більшість лікарів прибули на цей з'їзд зі своїми дружинами і родинами і тому простора заля „Веселки" була заповнена. Збори відкрив перед приміщеними на сцені та прикращеними квітами портретами Лесі Українки і Василя Стефаника, з нагоди 100-річчя їхніх уродин, голова УЛТПА д-р Богдан Шебунчак, а проводила ними обрана президія в складі: д-р Антін Жуковський — голова, д-р Ярослав Цурковський та д-р Євген Стецьків — заступники, д-р Марія Дицьо та д-р Ярослав Коропей — секретарі. На початку нарад вшановано пам'ять померлих Митрополита УПЦеркви в ЗСА Блаженнішого Іоана Теодоровича та 14 членів Т-ва. Після вибору комісій мандатної, номінаційної і резолюційної, відбулося звітування членів Управи та дебати над ними. До нової Управи в другому дні з'їзду були обрані: д-р Олег Волянський — голова, д-р Юрій Кушнір — голова-елект, д-р Михайло Логаза, д-р Ярослав Цурковський і д-р Ахіль Хрептовський — заступники голови, останній також референт західніх Відділів УЛТПА, д-р Володимир Семків — секретар, д-р Микола Крижанівський — скарбник, д-р Юліян Гутник — організаційний референт східніх Відділів, д-р Софія Шебунчак — архівар, д-р Юрій Савицький — референт медичного доросту і молоді, д-р Павло Джуль — редактор „Лікарського Вісника". До Контр. Комісії були обрані: д-р Богдан Шебунчак, д-р Богдан Волянський та д-р Богдан Ганушевський. Товариський Суд: д-р Мирон Зарицький, д-р Борис Филипчак та д-р Василь Кіналь. На з'їзд наспіли привітання від Верховного Архиєпископа Блаженнішого Йосифа Сліпого, Архиєпископа УПЦ в ЗСА Владики Мстислава та багато інших. Від Світового Конґресу Вільних Українців вітав особисто його президент Йосип Лисогір. З'їзд закінчено співом „Ще не вмерла". Подробиці цього з'їзду та його ухвали і резолюції будуть подані в одному з чергових чисел „Свободи".

УЛТ ПА закупить 100 примірників другого тому АЕУ для сенаторів

Союзівка, Кергонксон (М. Л.) До багатьох важливих рішень 14-го делеґатського з'їзду Товариства Українських Лікарів Північної Америки, що відбувся тут з кінцем минулого тижня, належить також рішення закупити 100 примірників коштовного другого тому Англомовної Енциклопедії Українознавства, який недавно появився у видавництві Торонтського університету старанням і коштом Українського Народного Союзу, та передати чи переслати цю велику книгу української правди всім сенаторам ЗСА. Це саме вчинило УЛТ ПА з першим томом Англомовної Енциклопедії Українознавства після його появи в 1963-му році.

Президент уважає за найважливішу справу боротьбу з наркотиками

Вашингтон. — Президент Ніксон на пресовій конференції 1-го червня заявив, що ним очолюваний Уряд плянує повести „крайову офензиву" проти наркотиків, бо наркоманія дуже поширена між молоддю, в тому і між збройними силами, що перебувають у В'єтнамі. Президент має конферувати в цій справі з представниками Пентаґону, щоб вирішити, як лікувати від цього налогу тих вояків, які вернуться з В'єтнаму, між якими має бути аж 36.000 таких, що вживають наркотиків, головним чином героїни. Президент сказав, що справу поборювання наркотиків уважає за найважливішу, бо американська молодь і в цій країні, головно в університетських коледжах, віддається шкідливому налогові. Вояки у В'єтнамі легко можуть набувати героїну, яка там дешева. Щоб з успіхом поборювати наркотики, треба знати джерело, звідки вони прибувають до ЗСА; треба карати тих, що поширюють наркотики; треба виготовити плян, як лікувати тих, що вже стали налоговоми наркоманами, це відноситься головно до членів американських збройних сил, що вертаються з В'єтнаму. Президент підкреслив і той пункт в програмі боротьби проти наркотиків, який має повести освідомну працю між населенням про ті грізні наслідки, які спричиняє вживання наркотиків. — Президент обороняв поведінку поліції під час травневих противоєнних демонстрацій у Вашинґтоні. Були заарештовані 2.000 осіб під час демонстрацій, але майже всі були пізніше звільнені. Президент сказав, що всі мають право протестувати, але демонстрації не сміють порушувати прав інших осіб. Демонстранти у Вашинґтоні порушували права інших, бо не допускали їх до праці. Поліція мусіла арештувати тих, які різали опони до авт і які нищили чужі речі. Це не були демонстранти це були вандали — казав Президент.

П'ять південноамериканських держав змагають до економічного об'єднання

Ріо де Жанейро. — В південній Америці три великі держави Мехіко, Арґентина й Бразилія тривожать менших сусідів, які бояться стати їхніми економічними сателітами. П'ять гірських держав в горах Андах змагають до економічного об'єднання. Ці держави — це Колюмбія, Еквадор, Перу, Болівія й Чіле. Ці держави мають зліквідувати торговельні бар'єри в торговельних взаєминах між собою і зорганізувати спільний ринок, подібний до Спільного Господарського Об'єднання в Европі і до спільного ринку в Середущій Америці. Плянується навіть спільні інвестиції в тяжку промисловість. До здійснення цієї широкої програми не так то легко дійти, бо цьому перешкоджає сильний націоналізм в окремих країнах, але вже вдалося перемогти деякі труднощі.

През. Ніксон з'ясовував напрямні політики ЗСА в справі Китаю, В'єтнаму і Близького Сходу

Вашингтон. — Під час відбутої тут чергової своєї пресової конференції през. Ніксон, відповідаючи на питання журналістів, з'ясовував головніші з напрямних закордонної політики ЗСА. Особливе зацікавлення викликали його відповіді в справі взаємин з комуністичним Китаєм. Президент заявив, що найдалі до шести тижнів З'єднані Стейти Америки вирішать — після консультацій з урядом Националістичного Китаю і „третіми державами" — своє ставлення й позицію до справи допущення комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй. Водночас із цим президент Ніксон ствердив, що між державами членами ОН збільшується кількість тих, які підтримують членство комуністичного Китаю в ОН. Остаточно ця справа мала б бути вирішена Генеральною Асамблеєю ОН восени цього року. Окремі аґенції уряду ЗСА перевели уже розгляд можливостей поширення торговельних й інших взаємин між ЗСА і комуністичним Китаєм і на основі їх рекомендацій 10 червня ц.р. буде проголошене ним відповідна заява. За словами Ніксона, в напрямі поширення взаємин із суходільним Китаєм, треба відбути ще довгу дорогу, щонайменше тисячу кроків, із яких зроблено досі всього два. Якщо йде про В'єтнам, то президент Ніксон ствердив, що його уряд продовжує й далі започатковане ним виведення військ із В'єтнаму і змагає до ліквідації воєнних дій на цьому терені. Під теперішню пору ЗСА добиваються головним чином звільнення американськкх вояків, що перебувають в північнов'єтнамському полоні. Щодо поголосок, що він, як президент ЗСА, мав би відвідати найближчим часом країни південносхідньої Азії, президент Ніксон заявив, що він не плянує сьогодні ніякої поїздки до Азії, зокрема не думає відвідувати Південний В'єтнам перед виборами, які мають відбутися там восени цього року. Торкаючись проблем Близького Сходу, президент Ніксон перестеріг Совєтський Союз перед збільшуванням постачання зброї арабським державам. Якщо ж іде про широко обговорювані тепер питання зменшення збройних сил в Европі, то президент Ніксон заявив, що під сучасну пору американський уряд консультується в цій справі з іншими членами НАТО, після чого ЗСА будуть готові почати розмови про взаємну редукцію збройних сил і зброєнь із СССР.

Румунського президента Чаушеску вітали оваційно в Пекіні

Пекін. — Прибулого до столиці комуністичного Китаю з державними відвідинами Чаушеску, президента комуністичної Румунії, яка донедавна була беззастережним сателітом Москви, вітали урядові чинники й населення дуже оваційно. Під час урочистого бенкету, влаштованого на пошану Чаушеску, комунокитайський прем'єр Чу Ен-лай прославляв Румунію за те, що вона „протистоїть великодержавному шовінізмові", натякаючи цим на шовіністичну політику Совєтського Союзу, як також за те, що Румунія обороняє свою незалежність і суверенність проти „брутальної сили". Відбувався бенкет в пишонтному „Великому Голі Народу". Прибулого до Пекіну румунського президента вітало яких півмільйона китайців, у святкових одягах із музикою й прославними окликами. Десятки тисяч шкільних дівчат із прапорцями в руках виводили танки й хороводи. Відвідини Чаушеску й очолюваної ним урядової румунської делеґації в комуністичному Китаю триватимуть цілий тиждень. Після їх закінчення Чаушеску і його делеґація поїдуть ще в Північну Корею і Північний В'єтнам. Під час XXIV з'їзду КПСС у Москві, що відбувався в квітні ц.р., Чаушеску не приєднався був до вимаганого Москвою загального засудження політики комунокитайської партії. Під час бенкету в Пекіні Чаушеску промовляв дуже обережно, КПСС не атакував, висловлюючи тільки надію на закінчення конфлікту між Пекіном і Москвою.

Відбувся 12-ий Весняний Злет СУМА з участю 500 Юнацтва

Елленвіл, Н. Й. (Л. Г.). — В днях 29 - 30 травня ц. р тут на Оселі СУМА відбувся Дванадцятий Окружний Весняний Злет Спілки Української Молоді Америки з участю яких 500 юнаків і юначок, які прибули з різних міст східніх стейтів ЗСА, зокрема із Ню Йорку, Філядельфії, Ютики. Святочну частину Злету започатковано звітом бунчужного Б. Твердовського перед командантом З. Гальковичом перед Пам'ятником Героям.

На тлі широкої панорами гір виступили хорунжі для піднесення прапорів. Молодь, стоячи на струнко, відспівала український і американський гимни. Комендант дводенного табору, Зенон Галькович привітав після відчитання святочного наказу присутніх гостей та молодь. По обідній перерві відбулися спортові змагання з легкоатлетики та відбиванки. Відбувся також конкурс знання та мистецького слова з нагоди 100-річчя з дня народження Лесі Українки. Відповідали усно і письмово, а учасників відповідно нагороджувала вибрана комісія.

Розваґова частина програми Злету відбулася в суботу вечером в формі товариської вечірки; грала оркестра „Дніпро". У неділю рано, 30-го травня парох св. Юрія з Ню Йорку, ігумен о. д-р Володимир Гавліч, ЧСВВ, відправив Богослуження в каплиці Оселі. Не зважаючи на дощову погоду, відбулися фінали спортових змагань.

Виступи мистецьких гуртків складали інтересну молодечу програму. Дружинник Роман Мірчук з Філядельфії відкрив святочним словом мистецьку частину Злету. Потім деклямували старша юначка Віра Мороз з Бінґгемтону та юначка Христя Фурда з Ню Йорку. Танцювальна група молодшого юнацтва з Ню Йорку під керівництвом пані Ґензи виконала танки: „В'язанку", „Катерини", та „Гопака". Мандолінова оркестра Осередку СУМА з Пассейку відіграла в'язанку українських народних пісень під керівництвом Ярослава Костишина. Ансамбль Бандуристок з Осередку ім. Лесі Українки в Джерзі Сіті, під керівництвом Ірини Куци, виконав пісні „Понад Прутом моя Коломия" і „Пісня про Дніпро" На закінчення мистецької частини цікавий танок „Ніч під Івана Купала", виконали юначки з Нюарку під керівництвом Іванни Кононів.

Офіційне закриття Злету й роздача нагород відбулися увечері при дефіляді усіх учасників.

Голова УНРади Я. Маковецький зрезиґнував, на виконуючого обов'язки голови обрано д-ра П. Белея

Мюнхен (УІБ). — Засідання УНРади спільно з Виконавчим Органом відбулося тут 2-го травня 1971 року. В ньому взяв участь президент УНР в екзилі М. Лівицький. Засідання відкрив голова УНРади Я. Маковецький, запропонувавши порядок нарад. Після схвалення протоколу попереднього засідання Президії УНРади, взяв слово голова ВО С. Довгаль і запропонував Президії обміркувати в першу чергу внутрішню ситуацію в УНРаді, де створилися напружені відносини.

З приводу порушених у промові голови ВО питань відбулася коротка дискусія. Після цього член Президії УНРади від фракції УСП інж. І. Лучишин запропонував проєкт ухвали, що його Президія докладно розглянула й обміркувала та внесла деякі поправки.

Перед голосуванням цього проєкту голова УНРади заявив, що він не погоджується із його змістом і відмовляється ставити його на голосування, передаючи ведення засідання одному із своїх заступників. Далі Президія прийняла ухвалу, в якій м. ін. обвинувачується ОУНз в тому що:

„1. ОУНз увійшла до УНРади, затаївши свої наміри ліквідації Державного Центру УНР, разом з його складовою частиною, екзильним урядом УНР, який вона, як сказано в її Бюлетені ч. 9 за 1967 рік, уважає за „віджилий", зайвий і шкідливий", і явно признавшись у тому Бюлетені, що укрила свої наміри, боючись, що в іншому разі фракції УНРади голосуватимуть на 6-ій Сесії УНРади проти її прийняття;

„2. що ОУНз, не зважаючи на кількаразові заклики чинників ДЦ УНР до вияснення своєї позиції, не відкликала виложеного в її Бюлетені становища, а, навпаки, вважає, як то не раз стверджували її чолові представники, справу ліквідації Державного Центру й екзильного уряду УНР „із середини УНРади" за свою „програму дії", чим виразно підтверджує свою антиконституційну настанову, зміряючи до знесення не підлягаючих змінам основних засад Конституції УН-Республіки, схвалених українськими вільними парляментами ще в Україні;

„3. що ОУНз, не зважаю-

(Закінчення на стор. 3-й)

ПРЕСОВА АҐЕНЦІЯ ШИРОКО ІНФОРМУЄ ПРО СУПЕРЕЧНОСТІ МІЖ ВАТИКАНОМ І УКЦЕРКВОЮ

У вчорашньому виданні „Свободи" подано відносно коротку вістку про те, що Кардинал Йосиф Сліпий, за повідомленням Ассошіейтед Пресс, є „в'язнем Ватикану". Вістку цю зреферовано з повідомлення згаданої пресової аґенції, надрукованого в нюйоркському щоденнику „Пост" з 28 травня. Наступного дня, 29 травня щоденник „Ди Вашингтон Пост" надрукував ширше і точніше повідомлення тієї самої пресової аґенції. У тому повідомленню сказано:

„Ватикан відмовив Кардиналові Йосифові Сліпому дозволу на подорож до Канади, щоб взяти участь в Українському Католицькому Конґресі там — сказав цього тижня секретар Владики. Рішення виявило довго натлівзючі суперечності між екзильним українським Кардиналом і Папою Павлом VI. „Ватикан не дав Кардиналові дозволу на виїзд" — сказав монс. Іван Хома, секретар Кардинала. „Він був запрошений і бажав виїхати". Монс. Хома сказав, що Кардинал початково плянував виголосити серію проповідей на реколекціях українських священиків Північної Америки в часі від 31-го травня до 4-го червня і опісля взяти участь в конґресі українців католків, що живуть у Канаді. Реколекції і конґрес мали відбутися в Торонті.

Кардинал Сліпий, що має 79 років, живе в апартаменті у Ватикані від часу, як совєти звільнили його з арешту та дозволили на виїзд до Риму в 1963-му році. Він провів багато років в таборах каторжної праці в Сибіру. Його звільнення було одною з перших ознак відлиги між Ватиканом за часів Папи Івана XXIII і Кремлем. Совєтський Союз звільнив його (Кардинала) під умовою, що він ніколи не старатиметься вернутись в Україну. Проте Кардинал, що має титул Верховного Архиєпископа Львова, Польща, вважав, що він має зверхність також над українцями католиками, що живуть поза батьківщиною. Один український Владика в Римі сказав, що Кардинал Сліпий домагався права на іменування єпископів для українських дієцезій на Заході. Тепер номінує (єпископів) Папа. Владика сказав про Кардинала Сліпого: „Він був в'язнем Совєтського Союзу і тепер виглядає, що стане також в'язнем Ватикану". Речник Ватикану Федеріко Алессандрі сказав: „Кардинал перебуває тут під спеціяльними умовинами". Він сказав, що після звільнення Кардинала в 1963 році, Ватикан погодився на совєтську вимогу не допустити Кардинала до будь-якої політичної активности.

Українці, що живуть на Заході, є сильно проти теперішньої відлиги у відносинах Ватикану із Совєтським Союзом та східньо-европейськими комуністичними режимами. Архиєпископ Маріо Бріні, секретар ватиканської Конґреґації для Східніх Церков, до передових членів якої належить Кардинал Сліпий, сказав, що рішення не дозволити Кардиналові на виїзд до Канади прийшло „з гори". Архиєпископ Бріні сказав: „Про причину цього Вам треба спитати секретаріят стану". Конфлікт між Кардиналом і Папою Павлом загострився в останньому найменуванням двох нових єпископів для українців католиків у З'єднаних Стейтах. Найменування були для української архиєпархії у Філядельфії. Ці найменування довели до завзятих протестів українців, які підтримують Кардинала. Вони влаштували демонстрації перед митрополичою резиденцією та висилають сердиті листи до Ватикану, закликаючи до уневажнення номінацій. Митрополит ВПреосвященний Амвросій Сенишин погодився з поглядом Папи, що Папа, а не Кардинал Сліпий має право на номінацію єпископів. В Римі обидві фракції мають свої табори. Кажеться, що фракція Кардинала прикріплена до Українського Університету, що його він допоміг встановити минулого року. Його опоненти мають свою базу в Семінарії. Претенсії Кардинала на іменування єпископів випливають з давніх традицій, згідно з якими католицькі єпископи східніх патріярхатів, таких як Єрусалим і Александрія, іменують місцеві Патріярхи та їх Синоди — сказано в надрукованому у "The Washington Post" повідомленні аґенції Ассошіейтед Пресс.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

В'язень Ватикану

Обидві українські Церкви, Українська Автокефальна Православна Церква і Українська Католицька Церква могли б, мабуть, цілий календар року і кожний день в ньому заповнити іменами своїх Владик, духовенства і мирян, що карались у ворожих в'язницях за вірність Богові і своєму народові і багато з них цю свою вірність доказали найбільшою жертвою, бо жертвою життя. Великий Митрополит УАПравославної Церкви Василь Липківський належить до цих жертв. Великий Митрополит УКЦеркви і Слуга Божий Андрей Шептицький був царським в'язнем і всі Владики УКЦеркви за новітніх большевицьких неронів заплатили життям за свою віру і вірність. Чудом залишився при житті первоієрарх УКЦеркви і наслідник Митрополита Андрея, митрополит - ісповідник Йосиф Сліпий, бувши повних вісімнадцять років каторжником безбожницького большевизму. А його звільнення з каторги заходами Папи Івана XXIII в 1963-му році було тріюмфом усієї Вселенської Церкви.

Якимже неописаним жалем і смутком сповняються серця багатьох не тільки українців, але й усіх праведних і справедливих людей, читаючи повідомлення пресової агенції з Риму, що цей Митрополит - мученик, після 18 років большевицької каторги, може стати — в'язнем Ватикану. В кожному разі йому відмовлено дозволу на відвідини його вірних в Північній Америці, мотивуючи це тим, що ці відвідини можуть бути „причиною заворушень". Яких заворушень і проти кого? Верховний Архиєпископ Йосиф Сліпий вже був тут на відвідинах і ці його відвідини було одним великим тріюмфом відданости українців католиків не тільки своєму первоієрархові та очолюваній ним рідній Церкві, але й Апостольському Престолові. Невже ж сьогодні у Ватикані вважають гріхом чи прогріхом сповнювання архипастирських обов'язків? Не становище і поведінка Верховного Архиєпископа, але політика Східної Конгрегації створила умови і причини заворушень. Не відвідини Верховного Архиєпископа на цьому континенті, але відвідини префекта Східньої Конгрегації кардинала Максиміліяна де Фюрстенберга та поведінка деяких з українських Владик посіяла той вітер, що породжує тепер бурю. Як це не сумно, але не можна позбутись враження, що комусь на цій бурі може залежати, що вона може бути комусь потрібна і кимось плянована. Єдиною особою, що могла б цю бурю втихомирити, є сьогодні Верховний Архиєпископ і його відвідини в Північній Америці дали б йому на це найкращу нагоду. Чому ж йому не дозволяється на виїзд?

Страх перед вільною думкою

Відбутий в Києві в днях 18-21 травня ц. р. Шостий з'їзд письменників України присвятив дуже мало уваги таким основним і кардинальним питанням, як справа української мови, культури, охорони нищених безупинно пам'яток історії України й української природи.

Куди більше уваги присвятив Шостий з'їзд письменників України питанням боротьби з . . . „українським буржуазним націоналізмом", його діями і зокрема впливом на літературну молодь в УССР. Про те, що „ідейні вороги" совєтського ладу „за кордоном не гребують ніякими засобами, щоб духовно роззброїти радянських людей, притупити їхню класову свідомість, послабити революційний ентузіязм, посіяти в людських душах скептицизм і аполітичність", попереджував письменників перший секретар ЦК КПУ П. Шелест. Закордонних „ловців душ" громив сталініст Василь Козаченко. Не шкодував лайливих слів на адресу „буржуазних націоналістів", зокрема ж на еміграційних українських письменників, об'єднаних в ОУП „Слово" також і відомий львівський партактивіст Ростислав Братунь. На атаки „українських буржуазних націоналістів" закликав відповідати „наступальною боротьбою" літературний критик Л. Новиченко, погромник І. Дзюби й поезії молодих шестидесятників і сімдесятників.

Стільки уваги, енергії й зусиль присвячувано під час Київського з'їзду письменників „українським буржуазним націоналістам", отим „мізерним недобиткам", і „викидням з української землі", як їх визначає режимна пропаганда, чи й окремим діячам з-поміж української еміграції. І це в той час, як Спілка письменників України нараховує 858 письменників, користується мільйоновими грошовими засобами й опікою усього державного, партійного й поліційного апарату і має в Україні всі засоби пропаганди до диспозиції. Справді великий, а то й безмежний мусить бути страх совєтського режиму, коли усі ці людські сили і матеріяльні засоби треба кидати на боротьбу із загрозою . . . вільної думки й ідеї творчої свободи.

П. Феденко

КИТАЙСЬКА ЗАГАДКА

Мюнхен. — Немає згоди між західніми знавцями Китаю — етнологами — в оцінці сучасної і майбутньої політики комуністичного Китаю. Можна ствердити, що Москва постаралася, в своєму інтересі поширити в світі немало фальшивих інформацій про Китай, з котрим свого часу збиралася жити в „братстві навіки".

Ця московська криводушна тактика мала певне політичне завдання: ізолювати Китай від зв'язків зі світом, представити китайських комуністів як невблаганних агресорів, готових запалити світ новою війною, щоб відкрити шлях пануванню жовтої раси. Навіть у російській комуністичній поезії знайшла вираз ця протикитайська пропаганда: „Чую Кучума, чую мочу", — писав один талановитий автор 1968 року. (Кучум — сибірський хан в 16 віці).

Пляни Москви легко зрозуміти: апаратчики в Кремлі не бажають, щоб дипломати комуністичного Китаю засідали поряд з совєтськими дипломатами в Об'єднаних Націях і критикували в цій організації імперіялізм та колоніялізм Москви. Однак і раніше, до розриву між Пейпінгом і Москвою, верховоди в Кремлі перешкоджали „китайським братам" вийти на міжнародну політичну арену і були задоволені, що в Об'єднаних Націях Китай представлений урядом Чіянг Кай-шека на Формозі.

Само собою Мао Тсе - тунг дуже пошкодив своєму урядові, коли послав був 300.000 китайських „охотників" битися в Кореї проти сил Об'єднаних Націй. Сталін посилав китайцям зброю, але тішився, що в Кореї взаємно виточували собі крови китайці і вояки вільних народів. З того часу Мао придбав собі славу агресора.

Ізоляція комуністичного Китаю в світі ще збільшилася в зв'язку з воєнним конфліктом з Індією та з „культурною революцією". Москва, навпаки, провадила пропаганду про свою „миролюбність" і про свою охоту до „мирного співжиття".

Китай, як і країни Азії, не мали ваги в плянах світової революції, котрі плекав Ленін в перших роках комуністичної диктатури в Росії. Ленін вірив, що комуністична революція переможе в країнах індустріяльних — у Німеччині, в Англії, Франції і за прикладом цих держав підуть народи відсталі.

Але спроби „прощупати штиком Европу" в 1919 і 1920 рр не вдалися. Тому фанатик світової революції, Ленін, обернув очі на Схід, в Азію: мовляв, треба зруйнувати владу европейців в азійських колоніях. Тоді, сподівався Ленін, настане господарська криза в західньоевропейських країнах, голодний пролетаріят виступить проти капіталізму і створить „совєтський режим". Китайцям у цих плянах на світову революцію призначено в Москві почесне місце: „Реви, Китай", — без числа, писалося і говорилося в московській пропаганді.

Проте, в Москві розуміли, що перемога китайських комуністів не була б на руку Російській імперії, бо така численна нація не схотіла б бути в ролі „молодшого брата". В Москві уважають досі, що всі компартії світу повинні слухати російських директив. Тому Сталін підтримував у Китаї владу Чіянг Кай-шека і не бажав перемоги Мао Тсе - тунга.

Однак в 1949 р. створено Китайську Комуністичну Республіку, і Сталінові довелося помиритися з цим фактом. Але китайські комуністи не забули криводушної московської політики і поволі творили свої пляни „світової революції" і шукали собі однодумців - союзників у світі.

У московських комуністів є останки „марксизму": вони заявляють, що світова комуністична революція рішатиме „пролетаріят" індустріяльних країн. Китайські комуністи твердять, що рішальна роля в світовій революції належить селянству відсталих країн Азії, Африки, Латинської Америки. Москва охоче помогла б „пролетарським революціям" в індустріяльних країнах своєю армією (так зроблено від кінця другої світової війни в країнах - сателітах).

Китайська комуністична стратегія не погоджується з воєнною інтервенцією: Мао вважає, що революційні маси в нерозвинених країнах переможуть власними силами, що треба їм дати зброю. Перемога комуністів у Китаї власними силами повинна бути прикладом для інших країн.

Слід згадати, що після Корейської воєнної авантюри 1951 р. китайці не посилали свого війська в інші країни (Тибет вони вважають за частину Китаю). Побідивши індусів 1962 р., китайці не схотіли нести в Індію „визволення від капіталізму" на дулах своїх рушниць: Мао відкликав своє військо з окупованих територій.

Ця поміркованість китайських комуністів в міжнародній політиці і одночасна агресивність і експансія Москви в цілому світі мабуть була причиною, що в різних державах тепер бачимо охоту вступити в нормальний дипломатичний зв'язок з комуністичним Китаєм. Канада, Італія, Австрія. Західня Німеччина, а що має особливу вагу — Вашингтон — оцінюють комуністичний уряд Китаю зовсім інакше, ніж було недавно. Ця зміна наводить паніку на апаратчиків у Москві.

У вільному світі приходять до переконання, що Китай, навіть, з своїм арсеналом атомових бомб, не може рішитися на поважну агресію проти ближчих і дальших сусідів. Натомість Москва посилає свою фльоту на води і під водою у всі моря й океани. Китайці не захопили під свою владу „молодших комуністичних братів" у Північній Кореї та в Північному В'єтнамі, але Москва має свої війська в Польщі, в Східній Німеччині, в Чехо-Словаччині й Угорщині, проти волі цих народів. В цих обставинах Китай творить меншу небезпеку для світу, ніж комуністична Москва.

Яку політику вестиме Китай, коли „виросте в „пір'я", не будемо ворожити! Можна припускати, що китайський дракон покаже свої зуби насамперед найближчому сусідеві — Росії, з якою має спільний кордон у Сибірі й Середній Азії.

Яр. Рудницький

„МІЖ РІДНИМИ" НА РІЗНИХ КОНТИНЕНТАХ

(1)

Від Редакції: Повертаючись з своєї навколосвітньої подорожі через Ню Йорк, проф. Яр. Рудницький відвідав 18-го травня Український Народний Союз і редакцію „Свободи" й подав такі інформації - відповіді на наші питання:

Питання: Яка була ціль, чи цілі, Вашої подорожі по континентах?

Відповідь: Користуючи з річної відпустки з університету, я поїхав навколо світу, щоб зібрати матеріяли для двох наукових проєктів із порівняльного культурознавства, взяти участь у трьох міжнародних конгресах (в Бордо, Франція, Больцано, Італія, та Канберра, Австралія), виголосити декілька гостинних викладів в університетах, а при цій нагоді відвідати українські громади в різних країнах українського поселення у вільному світі.

П.: Котрий із конгресів був найцікавіший?

В.: Всі були цікаві й важливі. В Бордо на конгресі порівняльної літератури я дав доповідь про Лесю Українку, започатковуючи цим святкування її сторіччя на міжнародному форумі; в Больцано, крім доповіді, мене запрошено ввійти в Президію Міжнародної Асоціяції Порівняльного Культурознавства, основаної в 1961 р. Арнольдом Тойнбі, П. Сорокіним і О. Андерле; а на конгресі в Канберрі я виголосив єдину доповідь на українську тему.

П.: Чи крім Вас були які інші учасники - українці на згаданих конгресах?

В.: На жаль, ні! З України нікого не пускають, а наші вчені у вільному світі чомусь не приймають участи в таких міжнародних з'їздах.

П.: Чому?

В.: Чому? — не знаю; може фінансові труднощі, може „наукове гетто", тобто брак контактів і запрошень, може „жінка не пускає", а може є й інші причини. Так, чи сяк, мені доводилося бути єдиним українцем - учасником згаданих трьох конгресів.

П.: Ви відвідали українські громади в Австралії, Новій Зеляндії й у Південній Америці, що можете про них сказати?

В.: Усе, що найкраще! Велика більшість земляків, що я їх зустрічав, живе двома великими ідеями: ідеєю відновлення вільної Української Держави і ідеєю самозбереження в неукраїнському морі. Для здійснення цих ідей земляки скеровують всі свої сили, і хоч часом різними шляхами, то проте йдуть безперебійно до тієї самої цілі, до спільної мети. Правда, тут і там є визнавці „хати скраю", але вони як винятки потверджують правило...

П.: Де — на Вашу думку — найкраще розвинене українське громадське життя?

В.: Судячи по опінії самих земляків на різних континентах, українське громадське, економічне, політичне, культурно - наукове життя найкраще розвинене на північно - американському континенті, в Канаді й ЗСА. Так заявляли не раз і не двічі провідники й передові люди в розмовах і заявах. Все ж, поминаючи північноамериканський континент, мушу позитивно висказатися і про Австралію і про Південну Америку, хоч на першому континенті українська еміграція нова (20 років минуло в 1970 р.), а на південно - американському континенті: в Венесуелі — нова, в Аргентині, Парагваю й Уругваю та в Бразилії — стара. Та, не зважаючи на вік, динаміка розвитку й розбудови українського життя в усіх ділянках: церковно - релігійній, культурно-науковій, соціяльно - економічній і т. д. подивугідна, йде не тільки з духом часу, але й збалансована в двомовності й двокультурності, тобто в зберіганні рідної мови без „точки небезпеки" й успішному інтеграційному процесі в життя даних країн.

П.: Як розуміти Вашу „точку небезпеки"?

В.: „Точка небезпеки" (денджер пойнт) це соціолінгвістичний термін на визначення затрати етнічних, чи національних, мов на більш, як 50 відсотків в порівнянні з кількістю населення даної групи. Отак, наприклад, в Канаді скандинави перейшли „точку небезпеки", асимілюючися на 70-90 відсотків. Українці — на щастя — ні на одному континенті не виказують мовно - асиміляційних процесів більших, як на 10-33 відсотки. Отож я вернувся оптимістом щодо стану української мови серед українських еміграцій у вільному світі. Ми ще далеко від „точки небезпеки", головно в Австралії й Південній Америці, й може ніколи її не досягнемо.

П.: На початку Ви згадували Нову Зеляндію, тепер її Ви лишили, чому?

В.: В Новій Зеляндії справа громадського життя стоїть слабше. Не вважаючи на прив'язаність одиниць до своєї церкви й культурно-національних традицій, що в деяких випадках можуть бути зразком для інших!), мала кількість поселенців, розкиненість по різних місцевостях Окланд, Веллінгтон, Крайстчирч і ін.), брак церковної мережі, все те ставить Нову Зеляндію на окреме місце в українській діяспорі, щоб висловитися „старими словесі", на становище „меншого брата-пихотинця", який потребує негайної допомоги: хоч одного священика (щоб він на рідне Богослужіння не тільки раз в рік на Різдво, коли приїздить котрийсь із панотців з Австралії), хоч один „Народний Дім" для приміщення Українській Громаді, хоч один культурний осередок, кредитову станицю, тощо. У почутті відповідальности за науковий сектор, я оснував у Новій Зеляндії Представництво УВАН та Осередок Музею - Архіву УВАН в Окланді.

Богдан Винар

УКРАЇНСЬКА КНИГА — НОВИЙ ЖУРНАЛ БІБЛІОГРАФІЇ І КНИГОЗНАВСТВА

Потреба видання фахового журналу бібліографії і книгознавства відчувалася вже від довшого часу, тим більше, що у сучасну пору питання документації є незвичайно важливою справою для успішного розвитку будь - якої наукової ділянки. Важливе це питання також і для науки в діяспорі, зокрема якщо взяти до уваги той факт, що деякі попередні спроби у цій ділянці не були, на жаль, успішними. У цьому відношенні появу нового журналу треба привітати тим більше, що свого часу українська бібліографічна наука мала гарні традиції з такими поважними журналами, як український „Бібліологічні Вісті" чи більш популярний місячник „Українська Книга", який з 1937 р. появлявся у Львові за головною редакцією Євгена Ю. Пеленського. Саме і до традицій львівської „Української Книги" нав'язує філядельфійська „Українська Книга", орган бібліографічної комісії А. і К. НТШ, Т-ва Українських Бібліотекарів і Т-ва Українських Книголюбів. Перше число журналу появилося у В-ві „Київ" й у передмові редакції і видавництва сказано, що журнал „має бути фаховим журналом бібліографії і книгознавства із завданням пропагувати українську книжку, публікувати різного роду українську й україно-знавчу бібліографію, статті з ділянки українського книгознавства й історії української книги й друку, особливо на еміграції, відомості про українські бібліотеки та збірки україніки, а також рецензії й огляди нових книжок, що появляються на еміграції у вільному світі, як і відзиви на деякі, варті уваги, вітчизняні (?! — ред.) видання".

Сподіваємося, що читач „Свободи" не думатиме, що хочемо обговорювати мовну редакцію журналу, Цитована не має іншу мету і автора цих рядків бентежить, говорячи одверто, зміст журналу. Журнал відкривається досить обширною статтею Б. Романенчука „Описова бібліографія", в якій автор подає інструкції про те, як записувати книжки, обіцяючи дати інформації про бібліографічний опис періодичної літератури у слідуючому числі. Назва статті не має нічого спільного з її змістом, бо як це відомо кожному бібліотекареві чи навіть студентові бібліотечної школи, термін „описова бібліографія" вживається для наукового вивчення і бібліографічного опису стародруків та текстових уточнень окремих видань даного твору, а не „норм" чи інструкцій для бібліографічного опису книжок. Цими справами займається „систематична бібліографія", подаючи бібліографічні описи окремих позицій у рамках даного тематичного пляну. Вертаючись до змісту статті проф. Романенчука можемо тільки сказати, що пропоновані автором інструкції для бібліографічного опису книжок, на превеликий жаль, нагадують нам по аналогії деякі „власні правописи"... Як відомо, існують у професійній літературі різні системи бібліографічних записів, починаючи від досить поширеної в цій країні системи Конгресової бібліотеки, бібліографічного довідника Чікаговського університетського в-ва, подібного довідника Туребіяна і т. д., не згадуючи про добре опрацьовану систему Книжкової Палати УССР чи обширну систему бібліографічної комісії ІФЛА (Міжн. Асоціяції Бібліотечних Шкіл). Автор не наводить жадної літератури для цієї теми, хоч інтерпретація окремих елементів у бібліографічному описі залежить у першу чергу від матеріялу, що його описується. У тому випадку зовсім інші „норми" вживаються для бібліографічних описів стародруків, рукописів чи архівного матеріялу у порівнянні, скажімо, до друкованих праць. Подаючи різні пропозиції, автор твердить, що „американська бібліографія подає на перше місце видання, а потім назву видавництва, а нам вигідніше наперед записати назву видавництва або видавця, а потім місце"... Треба сказати, що тут діло не в „американській бібліографії", а радше йде про порядок окремих складових частин бібліографічного опису. Наведена пропозиція не є відкриттям для дискусії, бо, як це відомо кожному, хто навіть тільки каталогує книжки, порядок бібліографічного запису такий: місце видання, назва в-ва, рік видання. Це загально прийнята система не тільки у ЗСА, але також в

(Закінчення на стор. 3-ій)

Лука Луців

ВАСИЛЬ СТЕФАНИК У КРИТИЦІ

(14)

Дмитро Рудик (1893 — 1955) розвинув погляди М. Івченка, але закрасив їх соціялістичними гаслами. На його гадку, „буржуазна диктатура" завинила в тому, що герої в творах Стефаника не могли „жити на основі законів природи". Розрив між законами природи й людським життям є тільки під „буржуазним ладом". Рудик твердив, що „самі твори Стефаника диктують боротьбу з усім, що перешкоджає жити цю людину, що жила б за законами природи, — за новий соціяльний лад, що викликав би сю нову людину до життя" („Життя й революція", Київ, 1927, квітень, ст. 63).

Стефаник друкував свої твори в „Літ. наук. віснику" в першій добі своєї творчости, і робив це і після війни, коли той журнал редагував *д-р Дмитро Донцов* (н. 1883). Це тим дивніше, що Стефаник радикал, а Донцов ідеолог українського націоналізму.

В 1931 р. відзначали 60-річчя з дня народження В. Стефаника, і редактор Донцов у травневій книжці ним редагованого журнала надрукував статтю „Май 1871 — май 1931" (В. Стефаник). Автор підкреслював, що важливим є те, ким є герої Стефаникових творів, а не те, що вони мужики. „Який був всесвіт Стефаникового героя", — запитував Донцов, і відповідав: „Його всесвітом була земля. Їй був він відданий словом, духом і помишленням. В його творах . . . виступала в ролі домінуючій над всім, лише одна „вона" — „Вона — земля". Сувора, вибаглива, безоглядна. Їй належала його любов. З неї родилась його ненависть".

Ця „власть землі", якій він корився, дисциплінувала думку, сталила волю, робила камінним його серце. Незносна тиранка, оскільки тиранкою можна назвати того, кого любиться.

Тяжке було її брем'я, хоч і солодке. Як і її великий Мус . . .

Мусить бо людина землі орати ту землю, хоч кервавиться рана в нозі і — в серці („Сини").

Мусить, вигнана, знов вертатися до неї, до землі, хоч і гранатом поораної, хоч і шаблями заскородженої, хоч на непевне, а може й на смерть („Вона — земля").

Мусить вбивати злодія, хоч це і гріх.

Мусить в її обороні синів власних складати.

І навіть з Богом і Пресвятою Дівою „правдитися" мусить, . . . бо віддав на кресну смерть не одного, а двох синів . . . (ст. 466).

Д-р Донцов закінчив тристорінкову статтю так: „Він кохався в мініятюрах. Хай і ця мініятюра — коли не виконанням, то заміром — буде Йому доказом подиву для Його незгаслих сил.

Для Його патосу трагічного, незвиклого у нас.

Для його безмежної віри в непохитність людської волі, в її відпорну силу.

Для того, що самим собою лишитися потрафив.

Для того ентузіязму творчости, яким горіли в нас лише немногі вибранці Слави" (467).

Василь Костащук (нар. 1896) написав в 1937 р. статтю до Донцового „Вістника" (кн. 7-8, липень-серпень, ст. 513-519), під заг. „Стефаник сам собою". В ній писав трохи не так, як у книжці „Володар дум селянських". Тоді писав Костащук, що Стефаник „з мільйонів губ злизав слова, з мільйонів чол вичитав мислі, а з мільйонів серць виссав почування. Бо то серце, яке як в горнилі перетоплювало трагедії мільйонів, мусіло боліти, мусіло зносити бурі. Любов спалювала Стефаникове серце на вуголь. Ніхто з нас не пірнув так глибоко в селянське серце і не виніс з нього таких цінностей, як Стефаник". І далі Костащук вихвалював селян, як це робив Стефаник у своїх листах. „Селянський стан має вироблені форми життя, свої звичаї і традиції. Там знаходив Стефаник характери, які потрафлять і мовчки терпіти і тішитися. Наша інтелігенція творилася лише на очах Стефаника. Се сини Марії і Максима" (514).

Костащук писав після смерти Стефаника, що письменник „був передовсім мистцем з Божої ласки. Земля. Божа донька ,а він її любив. За сю любов Земля розкрила перед ним свої тайни і свої суворі права. Бідують люди, діти Землі, то не винна вона, але люди. Бо певно не всі пізнали її закони. Треба її не покидати, а в потребі то і життя віддати в її обороні" (516).

Костащук писав тоді, що „зараз по смерти Стефаника розгорілась боротьба за душу поета. З'явилися в нас люди, які думають, що Стефаника можна замкнути в рами якоїсь партії. Забувають, що така робота понижує таку особистість, якою був Стефаник. Він є власністю цілого народу, він думав за долю цілої землі". Костащук твердив, що „коли Стефаник відчув кінець свого життьового шляху, на три тижні перед катастрофою 12 листопада 1936 р. отверто погодився з Церквою". Він також твердив, що Стефаник на три тижні перед смертю . . . виступив з радикальної партії", що вповні заперечує Тома Кобзей у книжці „Великий різьбар українських селянських душ", наводячи лист Стефаника з 23 жовтня 1936 р. (Стефаник помер 7 грудня т. р.) до д-ра Матвія Стахова. Д-р М. Стахів дав вияснення в цій справі, в якому писав, що Стефаник „на 4 дні перед смертю велів повідомити його (це значить д-ра Стахова), щоб його відвідав у Русові. І це сталося, бо д-р Стахів по одержанні депеші негайно виїхав до Русова, де перебув майже цілий день (Кобзей, ст. 229-232).

(Далі буде).

Голова УНРади Я. Маковецький зрезиґнував...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

чи на дворазове осудження Президією УНРади такого поступовання, своєю акцією і виступами протя Державного Центру УНР в екзилі, далі вносила замішання і заколот, як в органах ДЦ ,так і серед українського громадянства, зокрема, спричинила розбиття в деяких фракціях і організаціях, що входять до УНРади;

„4. що ОУНз — разом з двома групами, які опинилися поза УНРадою — підписала датовану 10-им грудня 1970 р. заяву, в якій між іншим сказано, що від часу усунення з Виконавчого Органу А. Фіголя „до сьогодні триває в УНРаді стан беззаконности". І тому, як сказано далі в заяві, „ми не несемо ніякої відповідальности за всі наступні постанови органів ДЦентру, і їх не визнаємо", — отже, цим ОУНз ще раз підкреслила свій антиконституційний характер і поставила себе поза межі Державного Центру, оскільки вона „не визнає" постанов його леґальних органів;

„5. що ОУНз пов'язана з „середовищем УГВР" і підтримує це середовище, яке не визнає Державного Центру і йому фактично протиставиться, як, немовбито, якийсь інший політичний центр;

„6. що приналежність ОУНз до УНРади — при її одночасному невиразному і двозначному ставленню до окупаційного режиму в Україні у формі накинутої Москвою УССР і також неясному її ставленню до визвольної концепції ДЦ про відношення народоправної, самостійної і соборної української Держави, Української Народної Республіки — може викликати гнітюче і демобілізуюче враження серед українських патріотів на Батьківщині, які борються за волю і суверенність Української Держави;

„7. що постанова 6-ої Сесії УНРади про прийняття ОУНз, схвалена на підставі складених ОУНз фальшивих заяв, незгідних з її намірами, не може вважатися обов'язуючою — зокрема, згідно з міжнародно-правною засадою, що свідоме впровадження в блуд уневажнює всяку домовленість;

„Президія Української Національної Ради (з вище наведених мотивів та беручи до уваги, що фракція ОУНз заявила голові УНРади — згідно з його офіційним повідомленням на засіданні Президії УНРади 22 травня 1971 р., — що вона не прийматиме жадної участи в праці усіх органів ДЦентру і цим сама виключила себе з УНРади) стверджує, що до часу поновного розгляду цієї справи і відповідної щодо цеї постанови наступної Сесії УНРади ОУНз є завішена в членських правах в УНРаді і в усіх органах Державного Центру Української Народної Республіки в екзилі".

За схвалення цієї постанови в справі ОУНз голосували представники 5-х фракцій (СЗСУ-СП, УНДО, УНДС, УРДП і УСП), проти — представник фракції ОУН. Представника ОУНз на засіданню не було.

Коли наведена постанова була схвалена, голова УНРади Я. Маковецький заявив, що він зрікається функції голови УНРади, бо ОУН змісту цієї постанови не поділяє. Президія УНРади просила Я. Маковецького взяти своє зречення назад. Коли ж він це прохання відхилив, то Президія обрала д-ра П. Белея виконуючим обов'язки голови УНРади до VII Сесії. Президент УНР в екзилі М. Лівицький подякував дотеперішньому голові УНРади Я. Маковецькому за його працю і висловив надію, що ОУН в скорім часі вернеться до нормальної співпраці в органах ДЦ УНР. Голова ВО С. Довгаль також подякував голові УНРади за співпрацю.

Президія і ВО в дальшім ході засідання обміркували основні засади Реґуляміну Громадсько-Виборчого сектору УНРади, про що доповідав голова Правничої комісії д-р Белей. Для остаточногооформлення цього реґуляміну була обрана редакційна комісія, до складу якої ввійшли: д-р П. Белей, І. Тарасюк та д-р Т. Леонтій; зарезервовано місце для представника ОУН.

Огляд діяльности ВО склав голова ВО С. Довгаль і доповнив його ще керівник ресорту зовнішніх справ д-р Федорончук, який з'ясував свою діяльність в галузі зовнішньої політики ВО УНРади.

Перед початком засідання Президії член фракції УРДП Шкляр склав приписану Тимч. Законом присягу й брав участь в засіданні з правом дорадчого голосу. В засіданні брали участь з правом дорадчого голосу члени УНРади, які перебувають в Мюнхені, а також й прибулий з Карльсруге полк. Павло Сумароків, член фракції СЗСУ-СП, який з доручення ресорту військових справ переводить реєстрацію учасників Другого Зимового Походу з метою притягнення їх до участи у святкуванні роковин Походу. Разом з членами Президії, ВО і членами УНРади в засіданні взяло участь 20 осіб.

Турецька поліція врятувала дівчину-закладницю

Стамбул. — Турецькі поліцаї в особливих панцерних одягах заатакували будинок, в якому скривались два злочинці і викрадена ними 14-річна дівчина-закладниця Сібела Еркан, поранили обох напасників і звільнили дівчину. Один із поранених помер, а іншого мало не злінчував розлючений натовп, але поліція вчасно його охоронила. Перестрілка між двома молодими терористами, приналежними до лівої підпільної організації під назвою Турецька Народна Визвольна Армія, та поліцією тривала всього три хвилини. Дівчину Сібелу Еркан, дочку майора турецької армії, терористи схопили в її домі і потім домагалися, щоб їх вільно випустили виїхати з Туреччини за кордон, інакше вони мали б убити Сібелу. Обоє замаховців були запідозрені в смерті ізраїльського консула в Туреччині Ефрейма Ельрома, якого вони викрали 17 травня ,а через п'ять днів убили. Коли ті злочинці напали на помешкання майора Еркана, один із них загубив маленьку течку, в якій було знайдено пашпорт та інші документи, що належали вбитому ізраїльському дипломатові. Поліція оточила будинок в Стамбулі, в якому переховувались два злочинці із дівчиною-закладницею, й тримали його в облозі, а потім через дах спустились на балькон і звідти ввірвались у помешкання. Лікарі вважають, що другий поранений злочинець також не виживе.

Весняний Базар при церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.

Українська Католицька Церква св. Івана Хрестителя в Нюарку, Ню Джерзі, уряджує в суботу 5-го червня 1971 р. між год. 2-ою та 10-ю по пол., Весняний Базар, в церковній залі при Айві стр. та Сенфорд евню. Вступ вільний.

На продаж будуть виставлені різні речі: вишивки кераміка, ручні вироби, печиво власного виробу, релігійні речі та інші несподіванки.

Для розваги присутніх відбудеться виступ молодих талантів із нагородами за найкраще виконання, та дитячі забави. У прикрашеному ресторані, студенти в українській народній ноші, будуть подавати гостям традиційні страви, як пироги, голубці, ковбаски з капустою та охолоджуючі напитки. У зв'язку із запланованою прогулькою будуть показані фільми про Фльориду та Багамські острови.

Від год. 3-ої до 6-ої Г. Мінч буде давати пояснення при оглядинах нашої церкви для запрошених гостей з довколишніх церков.

О год. 10-ій вечором відбудеться виграш авта марки „Маверик" на 1971 р., кольорового телевізора, холодільника, радіо та інших речей. Увесь дохід призначений на зменшення довгу нашої церкви. Базар підготовляє комітет, до якого входять: Всеч. о. парох М. Гринчишин, А. Кейбіда та Вол. Салабун. Їм допомагають пані: К. Пров, Г. Лавук, Ю. Добуш, О. Семенюк, С. Карапінка; панове: Ф. Госанич, А. Гординський, М. Дереш, П. Козира, Р. Робак та сестра Неоніля.

Цьогорічний парафіяльний пікнік відбудеться в неділю, 6-го червня на церковній площі з танцювальною оркестрою, розвагами та добірним буфетом.

Для парафіян та приятелів церкви св. Івана заплановано дві вакаційні прогульки. Перша, до першорядного готелю у Фріпорт на Багамських островах, у днях від 10-го до 17-го липня, коштуватиме тільки 250 ललярів від особи (двоособові кімнати). Ціна ця включає всі видатки, як переїзд літаком в дві сторони, харч (снідання й обід), користання з усіх вигод готелю (клюб, басейн, гольф, приватна пляжа, теніс) та ін. Замовлення приймає А. Кейбіда, ...

19 Rutgers St.
Maplewood, N.J. 07040
Tel. 201 - 762-2827

Друга вакаційна прогулька до готелю „Варсельона" у Маямі Віч на Фльориді починається в п'ятницю вечером, 29-го жовтня та триватиме до суботи, 6-го листопада 1971 р. Кошт — тільки 265 дол. від особи — включає всі видатки.

А. Кейбіда

Український Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк 149-2 ав.

АНСАМБЛЬ Є. КРАХНА В ЛМКЛЮБІ

Ню Йорк. — У п'ятницю 4-го червня відбудеться в залі Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку, при 2-ій евню, концерт, в якому візьмуть участь: співачка, драматичне сопрано Тамара Маковська, та Оперовий ансамбль під музичним керівництвом Євгена Крахна. П-ні Тамара Маковська виконає твори Алчевського, Нижанківського, Степового, Чайковського і Пучіні. Початок о 8-ій год. веч.

ЩЕ ПРО КОНЦЕРТ УМІ

В моїй рецензії на цей концерт, надрукованій у „Свободі" з 24-го травня ц. р., я з похвалою згадав Марічку Сохан (кл. О. Чипак) серед „могутніх талантів, озброєних фортепіяновою технікою". На жаль, в часописі її прізвище через технічний недогляд було пропущене.

Євген Крахно

Обороняють права Білоруської Автокефальної Православної Церкви у вільному світі

Джамейка, Н. Й. — У вільних країнах світу існує й розвивається Білоруська Автокефальна Православна Церква, заборонена в Білорусі. Як і Українська Автокефальна Православна Церква, та національна святиня білоруського народу визнає за своїх зверхників лише Бога та націю. Між колами Білоруської Православної Церкви за кордоном, що видають журнал „Царковни Сьветач" у ЗСА, і Ієрархією Білоруської Автокефальної Православної Церкви, БАПЦ, прийшло до непорозуміння. БПЦерква звернулась до Константинопільського Патріярха з проханням дати благословення на хіротонію білоруського Єпископа в ЗСА, але не дістала позитивної відповіді. В газеті „Беларус" із Джамейки, Н. Й., ч. 169/1971, сказано: „Константинопільський Патріярх не дасть свого благословення на хіротонію білоруського Єпископа, як і Ватикан не погодився на білоруського біскупа латинського обряду. Як греки, котрі мають пересправи з росіянами, а Ватикан з поляками, — білоруської національности, як такої, не визнають". Тим часом з кіл БПЦеркви походить тенденція „закрити" Білоруську Автокефальну Православну Церкву, БАПЦ, приєднати її до БПЦ під замітом, нібн БАПЦ співпрацює з католиками. На це в згаданій газеті „Беларус" сказано: „Росіянам якраз про те і йдеться, щоб зліквідувати БАПЦеркву. Наша Свята Церква зберігає частину православної віри, дотримується канонів Світової Православної Церкви, вона національна, білоруська і незалежна від духової опіки й політики інших національностей". Стаття закінчується словами: „Наша білоруська Ієрархія БАПЦеркви тримається ідеї повної Незалежности і Суверенности Білоруси".

УКРАЇНСЬКА КНИГА — НОВИЙ ЖУРНАЛ БІБЛІОГРАФІЇ І КНИГОЗНАВСТВА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Україні чи інших країнах Европи. Більш цікавим матеріялом є бібліографічний огляд цього ж автора про українську художню літературу на еміграції за 25 років, який частинно вже друкувався на сторінках „Гомону України".

Крім двох праць Б. Романенчука, що займають майже половину місця в журналі, находимо у цьому першому числі і деякі інші матеріяли, які заслуговують на увагу. Бібліографічний огляд Л. Шанковського про історію українського повстанського руху під час визвольної війни 1917-20 рр. та для 1921-24 рр. дає багато цінного матеріялу. На жаль,поданий матеріял не є належно оформлений і, щоб довше над цією справою не розводитись, наведемо тільки один приклад. Автор згадує відому працю І. Мазепи „Україна в огні і бурі революції 1917-1921", не подаючи видавця, року видання чи навіть повної назви.

У журналі є також досить хаотичний окремий відділ для хроніки, з неповними, а часом і подекуди невірними інформаціями. Значно кращим у тому відношенні є відділ рецензій (переважно на літературні праці), зокрема Яра Славутича про „Координати", в якій автор звернув увагу на досить недбайливе оформлення бібліографічних даних в усій антології сучасної української поезії на Заході. З другого боку, читач даремно шукатиме у цьому рецензійному відділі будь - якої рецензії на численні бібліографічні видання, нову професійну літературу тощо.

На кінець цих критичних і думаємо доброзичливих завваг хочемо ще згадати, що у кожному журналі, зокрема у першому числі, звичайно подається прізвища редактора чи редакційної колеґії. Цього редакція „Української Книги" не зробила і ця анонімність для автора цих рядків чомусь не є зрозумілою. Сподіваємось, що з черговим числом цього квартальника його зміст і професійний позем значно покращає. Не зробивши цього, редакція цього журналу не повинна нав'язувати до традицій львівського видання.

СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ З ЕЛИЗАБЕТУ ТА ОКОЛИЦІ НА ФОНД „ЦЕРКВА В ПОТРЕБІ"

170.00 дол.: Н. Н.
125.00 дол.: д-р Роман Граб.
120.00 дол.: В. Войчук.
100.00 дол.: І. і Ю. Полянські; М. і А. Іванців.
60.00 дол.: Е. і Г. Українські; М. і Ю. Українські.
50.00 дол.: Р. і І. Левицькі.
40.00 дол.: М. і Н. Пінковські.
35.00 дол.: Р. і А. Яськів. М. і В. Мельничук.
30.00 дол.: Я. Заремба, Р. Шперун, Б. Головінський, М. і М. Хитра, Я. Закаляк.
25.00 дол.: В. Заблоцький, М. і М. Федецький, П. і С. Бондаренко, М. Галамай, П. і А. Штабалюк, П. Дяк, М. Коваль, О. Загайкевич, В. Загайкевич, Е. Мельничук.
20.00 дол.: Ю. Яцусь, С. Магмет, І. Хоркавців, С. Равриш.
15.00 дол.: І. Коваль, П. Якимович.
10.00 дол.: Л. Гусак, Н. Гриб, Павло Павлюк, І. і Г. Вагнер, М. і М. Кривокульські, І. Іваник, І. Кобасовський, Р. Савицький, Р. Грицак, Р. Олинець, д-р В. Кіналь, ХХ, Ір. Коваль.
5.00 дол.: Л. Пацлавський, М. Бек, М. Кухта, М. Кіценюк, В. Вемко.

Акція: „Серце і книжка"

Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді від кількох років веде посилену акцію висилки дарових видань для наших українських дітей і молоді в країнах з низькою вартістю валюти, як Бразилія, Арґентина, Юґославія і інші. Це тзв. акція „Серце і книжка". На безкоштовну дарову висилку книжок наші свідомі й жертвенні громадяни зложили досі хоч далеко невистачальні, але все ж відносно немалі пожертви. Востанньому бюлетені ОПЛДМ „Ми і наші діти" є докладний виказ цих пожертв за останні 1969-70 рр. і їхня сума це 1.382.26 дол. За ці гроші наші діти, рідні школи, молодечі організації, священики і виховники одержали всякі наші видання для дітей, за які приходили і приходять зворушливі подяки, повні вдячности за рідну українську книжку.

У Бразилії, в Прудентополісі, існує українська школа типу гімназії, в ній учить відомий священик-діяч, о. Василь Зінько, ЧСВВ, журналіст і письменник, який втішається загальним признанням за свою жертвенну працю, передусім у ділянці виховання наших дітей і молоді в Бразилії. І ось для цих дітей і молоді він потребує книжок-передусім шкільних підручників для навчання української мови та українознавства в гімназії, а теж для шкільної бібліотеки. ОПЛДМ вислало вже в минулому, а оце висилає чергові посилки з підручниками та іншими виданнями і слатиме далі, якщо очевидно, матиме відповідні фонди на закуп цих підручників і на кошти пересилки.

Акція „Серце і книжка"— незвичайно важлива і вона вимагає розгортання та посилення. Чим більші фонди, тим кращі успіхи акції. А тепер-саме справа підручників для навчання українознавства в українській гімназії в Прудентополісі та й для шкільної бібліотеки.

Управа ОПЛДМ звертається оце з гарячим закликом до наших жертвенних громадян і установ: уфундуйте своїми пожертвами висилки рідного „євшан - зілля"-рідних українських книжок нашим дітям і молоді, учням наших рідних шкіл, зокрема гімназії в Прудентополісі. Акція „Серце і книжка"-це, частина фундаменту нашої української будівлі.

Справа цінна і - невідкладна! Згори дякуємо від імені українських дітей, спрагнутих рідного слова у рідній книжці!

Головна Управа ОПЛДМ

Адреса:
Nashym Ditiam — OPDL
c/o St. Mary's Credit Union,
278 Bathurst Street, Toronto
2B, Ontario, Canada.

Загальні Збори Осередку СУМА в Рочестері

В лютому відбулися Загальні Збори Осередку СУМА в Рочестері, Н. Й. Уступаюча Управа звітувала, що Осередок начисляє 36 членів, фінансові приходи за минулий рік були $5584.29 а розходи $4040.98, прибуток був $1543.31.

Відділ Ю-СУМА „Полтава" начисляє 75 членів, які поділені на 7 роїв. Діють слідуючі гуртки: танцювальний під керівництвом О. Юрчинського, відбиванковий і дружини юнаків під проводом М. Ґудзеляка та юначок під проводом С. Короля. Відділ влаштував Свято - Матері, Свят - Миколаївський Вечір та спільно зі станицею Пласту забаву для молоді. Відділ відбув зорганізовану прогульку до Ніяґарського водоспаду та при цій нагоді відбув зустріч з юнацтвом СУМ-у в Ст. Кетерінс в Канаді. В часі Свят юнацтво заколядувало 714 дол.

При Відділі існує теж Відділ Дружинників — числом 18 осіб.

Звітував уступаючий голова Управи Петро Час підкреслюючи, що минулого року розпочато будову нової кухні та просторої їдальні на оселі „Холодний Яр", в будові якої наші члени вложили найбільше грошей та праці.

Після уділення абсолюторії уступаючій Управі, вибрано нову — на 1971 рік: голова — Іван Тороус, заступник В. Гладун, секретар — Д. Бездух, фінансовий — Б. Борис, організаційний — П. Білоус, культ-освітний — О. Юрчинський, господар — В. Хміляр, преса — М. Масловський, спортові референти — С. Король та М. Ґудзеляк. Булава Відділу Ю -СУМА: булавна — Оля Король, заступник — П. Балка, писар — Оля Зборовська. Контрольна Комісія: Г. Гайдучок, М. Вовкович, М. Савицький. Батьківський Комітет: В. Бездух, В. Гринчишин, М. Білоус, п-і Попович та Ільчишин.

М. М.

Великоднє Свячене дрогобичан

Заходами Центрального Комітету Дрогобичан, в рамцях своєї значно посиленої діяльности-для остаточного викінчення історичного збірника „Альманаха" дрогобицької землі-улаштовано в дні 24-го квітня, ц. р. в залі української школи при парохії св. Івана Хрестителя у Нюарку — традиційне Великоднє Свячене-в правдиво українському характері, получене з мистецькою програмою. Свято дбайливо приготоване вибраним комітетом, проходило за зразком усталеної програми, при подачі традиційно - великодньої їди, підготованої жіночим Комітетом. Ролю товстмайстра сповняв п. Миколай Курчак. Голова Центрального Комітету, інж. Волод. Осередчук, вітаючи словами краян-дрогобичан та запрошених гостей, схарактеризував ввесь чар дії Христового Воскресіння, притаманний українському поневоленому народові, який у світлі його містерії вичікує воскресіння свого народу. Відтак о. Ширий перевів спільну молитву та свячення великодньої їжі. По спільній перекусці-член Центр. Комітету мґр Волод. Черевко виголосив промову, насвітлюючи в ній невідрадний стан українського народу, та безустанний змаг за його окремішню екзистенцію. Відтак склав признання Центр. Комітетові а зокрема його керівництву за зусилля, покладені над викінченням історичної книги.

В другій частині свята конферансієром був, адміністратор українських театрів п. Климовський. Мистецьку програму підготовану інж. В. Осередчуком започатковано виступом скечу п. Климовської. Опісля слідував вокальний дует п. Осердчук та п. Оріховської, при супроводі гітариста інж. Волод. Осередчука.

В перервах свята, переведено збірку на видавничий фонд книги „Альманаха", що принесла 222.50 дол. чистого доходу.

Свято проходило в родинній атмосфері, споминів колишніх, спільних святкувань Христового Воскресіння на рідній дрогобицькій землі.

Стефан Кобільник

В поклоні Тарасові

Серед імпрез українського Ню Йорку, призначених вшануванню пам'яти Шевченка, не можна не згадати вистав Оперового Ансамблю, що в цьому році увінчав свій 10-річний Ювілей поставою опери „Катерина" муз. М. Аркаса за одноіменною поемою Т. Шевченка (перша вистава - в неділю, 21-го березня, а друга - 4 квітня). Обидві ці вистави пройшли великим мистецьким успіхом. Передусім мусимо відзначити, що учасники вистави виправдали назву ансамбль добором акторів, обсадою ролей, злитим у єдине-цілозвучання голосів артистів і невеличкої оркестри. З повним правом можемо заявити, що ансамбль у сценічних формах зумів відбити поетичні образи Т. Шевченка, синтентично сполучені з музичними образами М. Аркаса. Чотири джерела мистецтва: поезія, музика, спів і драматична дія торжествували на цих виставах.

Щоб причарувати глядача, не вистачає мати прекрасний голос, досконалу дикцію, бездоганне фразування, досконалу експресивність, ці якості лишаться не виявленими, мертвими. Цей дар перевтілення, в однаковій мірі, виявили і Г. Шерей і М. Кокольська-Мусійчук.

Складну ролю батька виконував оперовий співак Л. Рейнарович. Ця роля відповідає амплюа нашого артиста, але ми побажали б, щоб маестро Л. Рейнарович більше уваги приділив у виконуванні свого сольоспіву з більшою теплотою і ліричністю.

Бездоганний у виконанні ролі Андрія був артист І. Гош. У нього приємного тембру, ліричний тенор, вміле, розмірене виконання музичної фрази та із щирістю сценічне виконання ролі. Слово бенкети в першій арії Андрія, треба замінити словом забава, або вечерниці. Бо де і коли сільська челядь справляла бенкети.

Прекрасно справився із своєю ролею москаля-Івана, артист Йосип Головацький. Свіжий, його бас-баритон звучав владно й долітав до найвіддаленіших закутків неакустичної залі-Фешен інституту. Уміння тримати себе на сцені, сприяли успіхові цієї ролі.

Із скромними засобами хору, танцюристів і оркестри, керівники їхні подивугідно справилися; особливо в несприятливих умовах довелося дириґувати хором і оркестрою проф. Берникові, що виявив свої музичні здібності, досвід і вправність.

Останнє звернення-до наших українських організацій і взагалі до людей доброї волі-задуматися над долею наших артистичних сил, щоб не було жалю по втраті.

В. Прокопович

Українська шкільна молодь Едмонтону — Тарасові Шевченкові

В неділю 7-го березня 1971 р. українська молодь Рідних Шкіл і Курсів Українознавства ім. І. Франка в Едмонтоні гідно вшанувала роковини Тараса Шевченка під гаслом „Українська шкільна молодь-Тарасові Шевченкові", при виповненій вщерть батьками й українським громадянством великої залі „Ювілейної авдиторії". По виконанні гимну „О Канадо" піднеслась завіса-перед публікою, вони побачили на тлі голубої блакиті неба України високо на постументі постать молодого поета Тараса, і сцену заквітчану українською шкільною молоддю в народних одягах. Це збірний хор у числі приблизно 500 дітей, під орудою дириґента Степана Гроха, управителя Курсів Українознавства, започаткував концерт могутнім „Заповітом". Оба Владики: Кир Андрій (УГПЦ) і Кир Ніль (УКЦ), батьки, матері з дітьми з хвилюванням душі, повстанням з місць, віддали пошану спільно з шкільною молоддю, незабутньому „Кобзареві". Учениця Т. Осташевська, виголосила вступне слово українською й англійською мовами, про те, що українська молодь вшановуватиме вже щорічно роковини Тараса Шевченка спільним Концертом. Українська середньошкільна молодь на західніх землях України вшановувала роковини поета рік-річно спільними концертами, бо ж вона набиралась національної свідомости й росла духом саме на творах Тараса. Таким спільним і величавим концертом в Едмонтоні відзначила українська шкільна молодь Рідних Шкіл, Курсів Українознавства, та молодечих організацій 10 років тому роковини Тараса в неділю, 10-го квітня 1960 р. під проводом проф. С. Яременка та при участі симфонічної оркестри. Сама думка вшановувати спільними силами української молоді роковини Шевченка спільним концертом присвічувала ввесь час організаторам та управі Курсів Українознавства й вона остаточно вже заволоділа умами всіх. Так роковини Тараса Шевченка єднатимуть ще міцніше українську спільноту невимовними ідеями поета, пересмиками яких стає українська молодь. Тоді-наша нація буде жити, рости й розвиватись.

Крім „Заповіту" збірний хор виконав ще дві пісні: „Садок вишневий" і „Кантату"-муз. П. Новосумця, під дириґуванням Ст. Ґроха. Опісля спільну програму виконували учні поодиноких Рідних Шкіл: з деклямаціями виступали учні: Й. Кришук і Д. Єлків з Р. Ш. при парафії св Андрія-„Тарасове свято"; учні Р. Ш. при парафії УНО „На роковини Шевченка"; учні Р. Ш. при церкві св. Юрія Побідоносця з добре виконаним монтажем „Тарасове життя" з написом до слів „Учітеся брати мої, і чужого научайтесь, свого не цурайтесь".; учениці Олі Горобець з Р. Ш. при церкві св. Іллі „До Основяненка" та збірна деклямація учнів Р. Ш. при катедральному храмі св. Івана і при церкві св. Михаїла, під проводом учителя В. Савчука „Посланіє" Т. Шевченка. Учениці сепаратної школи св. Йосафата Л. Кукурба і Д. Шевчук відспівали дует „Зоре моя вечірная"-муз. О. Кошиця, при фортепіяновому супроводі Маркіянни Цинцар.

По перерві учні Р. Ш. при церкві св Василія В. виконали „Менітринадцятий минало" Т. Шевченка, в хореографічній постанові Л. і Я. Вовк. Доповідь про життя і творчість поета Тараса, сказала Рома Ільків, учениця IУ курсу Курсів Українознавства. Солісткою виступила Галя Дитиняк, учениця III року Курсів Українознавства, яка відспівала при фортепіяновому супроводі Віри Саварин, дві пісні: „Якби мені мамо намисто і „Хустинку"-обі муз.М. Лисенка. По збірній деклямації учнів Р. Ш. при катедральному храмі св. Йосафата „Огні горять" концерт закінчився виступом добре зіспіваного хору Курсів Українознавства ім. І. Франка, під орудою Ст. Ґроха, двома піснями: „Тополя"-муз. К. Стеценка і „Поклін тобі Тарасе"-муз. М. Гайворонського, при фортепіяновому супроводі учня У року Курсів Українознавства Ю. Дитиняка. Хор відспівав теж, з усіми приявними, національний гимн.

Мистецьке оформлення сцени виконав мистець Вадим Доброліж, обкладинки з програмкою С. Лещишин. Спільний виступ молоді підготовив, заходом Шкільної Ради при Відділі КУК в Едмонтоні, окремий діловий Комітет: Р. Осташевський, голова відділу КУК, учительок Р. Ш. - пань: С. Климкович, Цимбалюк, Задорожної, учителя Р. Ш. В. Савчука та управителя Курсів Українознавства Ст. Ґроха.

М. Х.

Нова платівка „Послухайте, діти"

Звичайно так буває, що для дітей видають платівки з добрими акторами, співаками, рецитаторами, і ми слухаємо їх разом з дітьми із захопленням і насолодою. Але платівки, де діти самі говорять до дітей, слухаємо із справжнім зворушенням. Діти слухають своїх одноліток, їх дитячу мову, і серце радується, що наперекір всяким впливам і заходам, щоб нас змести з лиця землі, а мову усунути з кола мов культурного світу, наші батьки таки дбають про своїх дітей, посилають до українських садків і наші найменші говорять вільно рідною мовою. Це якраз чуємо з платівки „Послухайте діти", і це нас зворушує до сліз.

Платівка, що її видав 82-й Відділ Союзу Українок Америки в Ню Йорку, коштувала членок багато-пребагато труду, часу і грошей, що їх самі членки складали, позичали і дарували. Вони своїм завзяттям довели за два роки діло до щасливого кінця на радість нашим малятам. За це належиться 82 відділові СУА велика вдячність.

На цій платівці діти переживають цілий день своїх занять від ранку, що починається молитвою, до вечора, коли молитвою кінчають день і лягають в ліжечко спати. Всі головні ролі виконують діти з Музичного Садочка Галини Мирошниченко, яка їх дуже дбайливо підготовила. Монтаж зладила письменниця Леся Храплива, фортепіяновий супровід в руках проф. Євгенії Курилович-Чапельської. Поетка Діма розказує казочки, а відома співачка Ізабелла Фоменко заколисує в кінці платівки діточок колисковою В. Барвінського „Ой, ходить сон коло вікон". Обкладинка роботи Ніни Мудрик-Мриць прикрашує цю дитячу платівку.

Наклад невеликий, і тому треба поспішати, щоб придбати її на радість нашим найменшим. Ціна 5 дол., з пересилкою 5 дол 50 цент.

Замовляти: Mrs. Iwanna Klym, 2082 Vyse Ave, Bronx, N.Y. 10460.

Ольга Соневицька

ТАРЗАН, Ч. 6567. Подорожні скрилися в печері

Тут одинокий клаптик, на якому пільот Ваттс може приземлитись, Тарзане, щоб переждати бурю! Гірські шпилі довкола нас!

Печера буде безпечніша проти громів, аніж виставлений назверх гелікоптер!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 5-го ЧЕРВНЯ 1971 р.

БРУКЛИН, Н. Й. Піврічні збори 158 Відд. ім. Богдана Хмельницького о год. 7-ій веч. в УНДомі при 216-218 Гренд Стріт. Проситься чл. прибути на збори і відібрати білети на автобусову прогульку до Глен Спей. На порядку: піврічний звіт з діяльности Т-ва: П. Польний, предс., М. Кіт, рек. секретар.